

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-03-29
Besvaras senast
2018-04-19

Till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:463 Luftfartsverkets verksamhet i Förenade Arabemiraten

Sveriges Radios program Kaliber avslöjade nyligen hur Luftfartsverket under flera år samarbetat med ett företag med kopplingar till vapenindustrin i Förenade Arabemiraten och hur man själva deltagit i flygledningen av militära flyg på uppdrag.

I praktiken handlar det om att Luftfartsverkets helägda dotterbolag LFV Aviation Consulting AB deltar i och har ansvar för flygledningen på fem platser i Abu Dhabi som underleverantör till företaget GAL ANS. Samarbetet inleddes 2013 och ska vara värt 1 miljard kronor. Även om uppdraget är civilt kan kopplingar till militären påvisas. Uppgifterna är anmärkningsvärda. Inte minst eftersom Förenade Arabemiraten deltar i kriget i Jemen.

Jemen är ett av världens fattigaste länder och efter tre år av krig är läget akut. FN benämner situationen som världens största humanitära kris. Miljontals människor är på flykt, bristen på mat och vatten är stor samtidigt som landet plågas av sjukdomar som kolera och difteri. 40 procent av befolkningen är barn under 14 år. Utrikesminister Margot Wallström har varit tydlig med att det inte finns någon militär lösning på konflikten, och förra året ökade Sveriges bistånd till Jemen. Det är bra. Samtidigt präglas regeringens politik i frågan av dubbelmoral. Vänsterpartiet har tidigare, inte minst i den utrikespolitiska debatten, lyft frågan om svensk vapenexport till Förenade Arabemiraten och Saudiarabien. Det är Vänsterpartiets bestämda uppfattning att Sverige inte ska exportera vapen till diktaturer eller krigförande länder.

DN har tidigare rapporterat hur Inspektionen för strategiska produkter så sent som 2016 beviljade tillstånd för vapenexport till Förenade Arabemiraten för närmare 11 miljarder kronor. Nu framkommer det att också det statliga affärsverket Luftfartsverket indirekt bidrar till krigföringen i Jemen. Även om uppdraget klassas som civilt ska personal från Luftfartsverkets dotterbolag ha varit direkt involverade i flygledningen av militära plan på väg ut på uppdrag. Enligt uppgifter till Kaliber kan det röra sig om så många som 2–3 militära flygplan dagligen på väg till Jemen. Det är tydligt att Luftfartsverket på det här sättet bidragit till att bygga Förenade Arabemiratens militära muskler.

Dessutom finns stora frågetecken kring samarbetspartnern GAL ANS. Företaget ägs i sin tur av två bolag som är väl etablerade i regionens militärindustri. Ett av dem har bland annat varit med och grundat en ny

försvarskoncern åt regimen i Förenade Arabemiraten, och det andra kritiserats hårt av både FN och Amnesty eftersom man genom sina vapenaffärer bryter mot internationella embargon.

Grunden för svensk utvecklingspolitik är Sveriges politik för global utveckling, PGU. Där slås bland annat fast att utvecklingspolitiken ska genomsyras av ett rättighetsperspektiv och utgå från de fattigas perspektiv på utveckling. Det är också i sammanhanget fastslaget att svensk politik måste vara samstämmig, det vill säga att alla politikområden måste bidra till att uppfylla utvecklingspolitikens mål om rättvis och hållbar global utveckling. Jag har svårt att se hur Luftfartsverkets agerande i det här fallet ligger i linje med Sveriges politik för global utveckling.

Med anledning av detta vill jag fråga närings- och innovationsminister Mikael Damberg:

1. Avser ministern att vidta åtgärder för att genom ägaranvisningar se till att Luftfartsverket inklusive dotterbolag inte längre ska kunna delta i flygledning av militära flyg i aktiv krigföring?
2. Avser ministern att vidta några åtgärder för att statliga bolag inte ska samarbeta eller göra affärer med företag som bryter mot internationella vapenembargon?
3. Är det ministerns uppfattning att statliga bolag bör arbeta i linje med Sveriges politik för global utveckling och kommer ministern i så fall att vidta några åtgärder för att säkerställa att så sker?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders